

EL SARAU MEDITERRANI D'URBÀLIA RURANA

Josep Vicent Frechina

Des de un fa un parell de dècades són molts els grups i solistes que invoquen un caràcter mediterrani, presumptament atàvic i indeleble, per donar un salconduit «cultural» a les seues inquietuds artístiques. En alguns casos, és possible que tal invocació només siga una seqüela de la fascinació que han suscitat les músiques procedents d'Itàlia, els Balcans o el nord d'Àfrica, en ser difoses per alguns festivals. En altres, tanmateix, la declaració de mediterraneïtat va més enllà de l'estricta complicitat sentimental i s'inclou, ni que siga tàcitament, en un programa ideològic que malda per desregionalitzar i encaixar en un context global la música popular de les diferents contrades mediterrànies, establir-ne uns patrons

rítmics i harmònics, trencar-hi les exclusivitats i els fonamentalismes i trobar una sonoritat autòctona amb uns trets que puguen esdevenir emblemàtics. Es tractaria més d'elaborar una proposta estètica convincent que de cercar-ne unes suposades essències ancestrals, una mica a la manera del que hom ha dut a terme amb el folk celta —amb la seua fesomia fàcilment identificable i la seua multitud de seguidors.

Des d'un bon començament —fins i tot ja des de l'etapa prèvia com a Cànem— URBÀLIA RURANA ha apostat fort per aquesta opció i, seguint el solc obert pels Al Tall durant la primera meitat dels vuitanta, ha desenvolupat una proposta que, tot i romandre forta-

ment arrelada en la tradició musical valenciana, beu àvidament melodies i cadències d'una riba i altra de la mar —la del nord, europea, amb la seua tradició de música culta superposada, i la del sud, àrab, amb l'extraordinària vigència i incidència social que hi conserva la música de tradició oral.

Sarau Mediterrani, el seu darrer treball discogràfic, gravat en directe al CAT de Barcelona en una nit emocionalment irrepetible, és la síntesi i la culminació de tota la seua trajectòria anterior: el fruit d'un grapat anys de sensibilitat i coherència, de treball constant —tant des de dalt com des de sota de l'escenari— per dignificar el cançoner popular acostant-lo als paràmetres moderns, combatent-ne

l'esclerosi i l'anquilosament i tractant de crear un circuit estable que el faça arribar al públic.

URBÀLIA –han esdevingut tan familiars en el petit món del folk català que hom ja se n'estalvia el cognom– ha comptat per aquesta gravació amb la formació més consistent i compensada de la seua breu història. Una formació on persevera el lideratge de Toni Torregrossa –*anima mater* del grup, a més, per la seua veu càlida i malencònica, capaç d'extreure el més esquifit bri de sentiment que pugua posseir ocult una bròfega cançó de taverna–, al qual acompanya la ja habitual i reputada eficiència d'Amadeu Vidal –acordió, flauta i derbuka– i Ximo Caffarena –saxo soprano i flutes–, i a qui s'han incorporat un contrabaixista apassionat i imaginatiu –Xavi Folch–, l'exactíssima dolçaina de Josep Sebastià i el violí i clarinet d'Agustí Vidal, amb molta probabilitat, el músic més sorprenent i amb més

potencial del folk català actual –escolteu-lo en el «Hassaposérviko», alliberat de tot restrenyiment academicista, fent que el clarinet es retorça desimbolt i amatent.

Per a aquest Sarau que dóna títol al disc, han rescatat quatre peces d'*A la banda de migjorn* (Tram, 1992) i una de *Rom i café* (Tram, 1994), i n'hi han afegit 13 de noves –algunes abastament interpretades en directe des dels seus inicis com «Les calçaes» de Morella o «El tort del boticari»– amb les quals han configurat un magnífic repertori de cançons, tonades i balls de festa i de gatza, de plaça i de taverna, escollides amb un bon gust proverbial i dotades d'uns arranjaments que fugen tant de la trivialitat com de l'enrevessament presumptuós. El so és contundent –«Tsestos», «Makedonia»–, o descaradament tendre –«Caterina de Lió». Sempre, però, expeditiu, àgil, espontani, gens melindrós ni afectat, amb

infinat de matisos. «Les seues danses són per a ballar, les cançons per a cantar», escrivia un crític referint-se a una obra anterior del grup; la cosa continua així: no hi busqueu circumloquis instrumentals de dubtosa escaiença; els temes s'hi desenvolupen sols, contagiosos i vibrants, convidant a la celebració col·lectiva del fet quotidià. Tant fa que es tracte d'una tarantella de nova creació, una vella cançó de batre transformada en himne etílic, un zonarà-dikos traci, una reivindicació actual en clau de murga casolana, un catàrtic romanç occità o una jota del Maestrat. Ells els interpreten amb tanta naturalitat i vehemència que, tot plegat, més que d'haver assistit a l'enèsima temptativa d'esbrinar els secrets de la música d'arrel mediterrània, hom té la sensació d'haver estat testimoni –sortós i agraït testimoni– de la seua primigènia invenció.

35

TOCADORS I SONADORS

BITANYA

música tradicional

presenta

Ball de Cançons:

un ball de festa a partir dels vells repertoris de pagès, amb elements propis del ball folk, participatiu i amb danses col·lectives. aires del bosc i de la costa, de la plana i de la muntanya, fets música d'ara i aquí, amb naturalitat i ballera.

I altres coses:

Concert: «Cançons de terra i de mar»

Concert-ball

Cançons de trobadors i danses medievals

Poetes i cançons: «Primavera d'hivern, primavera d'estiu»

Contacte:

Ramon Manent

Av. Bernat Calbó, 62 1r. 2a.

08500 Vic

Tel. 938 890 611

EL VERDAGUER

RESIDÈNCIA — CASA DE PAGÈS

LLOGUER DE BICICLETES
DE MUNTANYA

El Verdaguer - Telèfon 938 530 132
08589 LLUÇÀ (Barcelona)